

ПОВНОМАСШТАБНА ФАЗА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ВИСВІТЛЕННЯ В ІСПАНСЬКИХ МЕДІА (2022)

Анастасія Сорока

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: anastasia.soroka1997@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8205-9887>*

У статті досліджено особливості висвітлення в інтернет-версіях передових друкованих видань Іспанії повномасштабної інтервенції російських військ на терени України. Під час вивчення матеріалів, опублікованих у рубриці «Opinión» на сайтах іспанських газет *La Razón, El País, El Mundo, ABC, La Vanguardia, 20 minutos, El Diario, El Correo* та *El Periódico* у період з лютого по жовтень 2022 року, прицільну увагу присвячено аналізу основних наративів.

Ключові слова: медіа Іспанії; *La Razón*; *20 minutos*; *El Periódico*; *El País*; *El Diario*; *El Correo*; *El Mundo*; *ABC*; *La Vanguardia*; повномасштабне вторгнення; війна в Україні; українське питання; образ України.

Постановка проблеми. Іспанські ЗМІ зацікавилися українським питанням ще наприкінці 2013 – на початку 2014 року. Саме тоді в Україні спалахнула Революція Гідності, після якої росіяни незаконно анексували Крим та розпочали війну на Сході України, окупувавши Донецьку та Луганську область.

Відтоді Україна дедалі частіше з'являлася на перших шпальтах іспанських газет та на певний час стала темою №1 в ефірах іспанських телеканалів. У журналістських текстах Росію називали «країною-агресором», а український півострів – «незаконно анексованим». Стосовно «ДНР» та «ЛНР» іспанські журналісти застосовували терміни «самопроголошені» або «невизнані», а представників так званих «республік» називали «бойовиками», «терористами» та «маріонетками Кремля».

Водночас в авторських колонках (в іспанських виданнях – рубрика “opinión”), датованих 2014-им роком, загальна риторика була дещо неоднозначною. Час від часу у своїх публікаціях журналісти Іспанії називали українців та росіян «братніми народами», наголошували на «спільній історії» України і Росії та навіть звинувачували українських націоналістів у тому, що це вони спровокували російсько-український конфлікт.

Зараз, після 8 років збройної агресії РФ проти України та з початком повномасштабної війни, яку президент РФ Володимир Путін розв'язав 24 лютого 2022

року, публікації набули іншого змісту. Утім є декілька поширених наративів, які все ще викликають низку запитань.

Мета дослідження – виокремити ключові наративи щодо повномасштабного російського вторгнення в Україну у провідних іспанських виданнях у період з лютого до жовтня 2022 року.

Джерельна база дослідження. Для досягнення мети було обрано та проаналізовано журналістські публікації на сайтах найбільших іспанських газет: *La Razón* (85 матеріалів), *20 minutos* (19 матеріалів), *El Periódico* (20 матеріалів), *El País* (46 матеріалів), *El Diario* (16 матеріалів), *El Correo* (39 матеріалів), *El Mundo* (84 матеріали), *ABC* (77 матеріалів) та *La Vanguardia* (52 матеріали) з дивергентними редакційними лініями.

Хронологічні рамки дослідження – у цій науковій статті було охоплено період повномасштабного російського вторгнення в Україну з 24 лютого 2022 року до жовтня 2022 року.

Методологічна основа дослідження. Під час написання наукової статті було використано методи контент-аналізу, узагальнення та порівняльного аналізу. Публікації було відібрано за допомогою пошуку ключових слів «Україна» (ісп. “Ucrania”) та словосполучень – «Війна в Україні» (ісп. “La Guerra en Ucrania”), «Війна в Європі» (ісп. “La Guerra en Europa”) у рубриці “Opinión”. Статті, які містили в собі ключові слова, але не стосувались війни в Україні, були відсіяні. За допомогою методу порівняльного аналізу та узагальнення було окреслено наративи та загальні тенденції щодо висвітлення повномасштабної війни в Україні, яких дотримуються в іспанських газетах.

Аналіз останніх публікацій. Висвітленню в іспанських медіа повномасштабного вторгнення РФ на терени України за період з лютого до жовтня 2022 року ще не було присвячено жодної наукової праці.

Утім, раніше були спроби проаналізувати висвітлення війни на Сході України упродовж 2014-2019 років у друкованих виданнях Іспанії. Зокрема, цю проблему порушила іспанська дослідниця Марія Моліна Делікадо у праці «Аналіз рівня об'єктивності в трактуванні конфлікту в Україні в іспанській пресі: випадок *El País*, *ABC* та *La Vanguardia*»¹.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вторгнення путінської армії на територію України в лютому 2022 року знову поставило на порядок денний українське питання і спровокувало його появу на обкладинках іспанських газет. Наприклад, в іспанських виданнях з'явилися постійно оновлювані рубрики «Війна в Україні» та «Війна в Європі». Окрім того, деякі з них, як-от *20 minutos* та *El Mundo*, на початку інтервенції російських збройних сил, змінили кольори своїх логотипів на синьо-жовті та розмістили поруч із ними український прапор на знак солідарності з Україною.

Якщо ж говорити про риторику опублікованих матеріалів, то з 2014 до 2022 року вона змінилася. Зокрема, раніше російську анексію Криму та війну на Сході України деякі журналісти іспанських медіа сприймали як щось далеке, чуже та локальне. Вони не до кінця усвідомлювали історичні передумови того, що трапилось, і мали дещо хибне уявлення про менталітет та справжні прагнення українців.

¹ Delicado, M. M. (2015), Análisis del nivel de objetividad en el tratamiento del conflicto de Ucrania en la prensa Española: El caso de *El País*, *ABC* y *La Vanguardia*.

Серед найбільш неоднозначних наративів, які можуть свідчити про панування близької до проросійської візії в іспанському медіапросторі 2014 року, можна окреслити такі:

- Крим завжди належав Росії²;
- Націоналізм завдає шкоди Україні³;
- Росія за своєю суттю – не імперіалістична. Вона захищає свої кордони⁴.
- В Україні громадянська війна⁵.

Перехід війни у повномасштабну фазу в лютому 2022 року вплинув на переосмислення українського питання. Реакція видань Іспанії на російську агресію стала репрезентацією поглядів не лише деяких іспанських журналістів, а й усього іспанського політикуму та народу. Тож і риторика публікацій, що стосувались України, у 2022 році дещо змінилася.

Результати аналізу статей у рубриці “Opinión” газет *La Razón*, *20 minutos*, *El Periódico*, *El País*, *El Diario*, *El Correo*, *El Mundo*, *ABC* та *La Vanguardia* у лютому-жовтні 2022 року свідчать про наявність у них різних наративів: як нейтральних та проукраїнських, так і проросійських (близьких до тих, що поширює російська пропаганда). Серед них можна окреслити найбільш поширені:

- Українці та росіяни – братні народи;
- Україна має прийняти нейтралітет;
- Україна має відмовитись від Криму та Донбасу;
- Війну спровокували ЄС та НАТО;
- Війну спровокувала агресія Путіна, а не дії ЄС та НАТО;
- Путін – це не Росія, росіяни не винні у цій війні;
- Росіяни мають відповідати за цю війну;
- Боротьба українців не має сенсу, вони не здобудуть перемогу;
- Європа теж страждає від війни;
- Українці, а не європейці – найбільші жертви війни;
- Володимир Зеленський – символ боротьби;
- Путін – новий Сталін і Гітлер;
- Україні не потрібно постачати зброю;
- Україну потрібно всебічно підтримувати;
- Україна заслуговує на те, щоб бути в ЄС.

Попри це, якщо в матеріалах 2014-го року журналісти іспанських видань ніби не вбачали агресії в діях РФ та шукали причини російсько-української війни в самій Україні, то тепер вони чітко розмежовують поняття «агресор» та «жертва». Водночас, з початком повномасштабного вторгнення практично у кожній із цих газет, разом із проукраїнськими, продовжують циркулювати проросійські меседжі та наративи. Часто ці наративи перетинаються між собою у межах однієї публікації.

² Vidal, C. (2014), “¿Qué pasa en Ucrania? (I)”, *La Razón*, 2 de febrero, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/columnistas/que-pasa-en-ucrania-i-EN5348987/>

³ Ibid..

⁴ Marco, J.M. (2014), “La Buena conciencia”, *La Razón*, 3 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/columnistas/la-buena-conciencia-KX5743963/>

⁵ Bassets, L. (2014), “Dura Ucrania”, *El País*, 4 de mayo, disponible en: https://elpais.com/internacional/2014/05/07/actualidad/1399486552_633336.html?outputType=amp

Тема братерства України та Росії. Штучно сконструйований радянською, а згодом і путінською пропагандою міф про *братські український та російський народи* продовжує існувати в іспанській публіцистиці навіть під час повномасштабного вторгнення РФ. Зокрема, авторка та редакторка міжнародного відділу іспанської щоденної газети *La Razón* Росіо Коломер в одному зі своїх матеріалів спочатку захоплюється героїзмом українців та наголошує на тому, що вони ведуть екзистенційну війну (тобто – війну за існування своєї нації), і водночас пише, що «російські солдати почали «спецоперацію» без явного ворога (українці та росіяни – братні народи)»⁶.

Інший автор видання, Абель Ернандес, розмірковуючи про жахи російського вторгнення, називає Росію та Україну «сестрами» і вважає, що з першою «сестрою» можна про щось домовитись. «**Пора сідати й домовлятися. Росія та Україна – сестри.** Нехай танки їдуть, звідки прийшли, нехай стихне гуркіт гармат, нехай люди повернуться до своїх домівок, нехай почнеться солідарна відбудова, нехай зріють у мирі широкі скривавлені поля... Нехай українці та росіяни припинять війну і повернуться до обробітку землі, діяльності, яку хвалили Гете, Руссо, Вольтер...»⁷, – пише він.

Братерську риторику, співзвучну з тезами російської пропаганди, простежуємо також в іспанській газеті *El Correo*. Зокрема колумністка видання Марія Майзкуррена у своєму матеріалі не заперечує, що «Путін загарбник»⁸, а «Україна є заручником, який платить кров'ю за свою стратегічну та символічну цінність»⁹, однак називає військове вторгнення РФ «братовбивчою війною»¹⁰.

Тема нейтралітету України. «*Україна має прийняти нейтралітет*» – це ще одна близька до прокремлівської теза, яку іспанські публіцисти часто використовують у своїх публікаціях. Саме нейтралітет України, на думку багатьох публіцистів Іспанії, може стати вирішальним інструментом для завершення цієї війни. Про визнання нейтралітету як про єдиний для України варіант припинення війни (тобто – про переговори саме на російських умовах) говорить бригадний генерал Луїс Феліу Бернадес. У своєму матеріалі¹¹, опублікованому на шпальтах видання *La Razón*, він звертається до роздумів колишнього держсекретаря США та політолога Генрі Кісінджера, який ще в 1994 році заявив, що для забезпечення миру в Європі Україна і Грузія мають обрати нейтралітет.

Автор погоджується з американським політологом і зазначає, що причини повномасштабного наступу Росії на Україну певною мірою можуть бути пов'язані з діяльністю НАТО (такі ж наративи просуває російська пропаганда). А саме, з заявою Джорджа Буша на саміті Альянсу в Бухаресті у квітні 2008 року про те, що Україна та Грузія стануть членами НАТО. Колумніст нагадує, що тоді президент РФ Володимир Путін одразу відреагував на слова колишнього президента США та наголосив

⁶ Colomer, R. (2022), "Putin desesperado", *La Razón*, 22 de septiembre, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220923/s44das3cefckvdsmdjzfkf54yk4.html>

⁷ Hernández, A. (2022), "Primavera en Ucrania", *La Razón*, 7 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220308/smmpo3feifbmtpgvyvyrqn5h6fve.html>

⁸ Maizkurrena, M. (2022), "La Guerra", *El Correo*, 2 de marzo, disponible en: <https://www.elcorreo.com/opinion/columnas/guerra-20220302214122-nt.html>

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Bernádes, L. F. (2022), "Encontrar el camino para el fin de hostilidades en Ucrania", *La Razón*, 25 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220326/kksuqe7d5jbcvfkypmrgknum5i.html>

на тому, що Україна приєднається до Альянсу хіба що «без Криму і без східних регіонів України»¹².

Ще більше загострився конфлікт, на думку автора, у 2014 році, після Революції Гідності та з початком війни на Сході України, яку він називає «громадянською війною»¹³. Після неї, за його словами, напруга ще більше зросла у листопаді 2021 року, коли «український та американський президенти підписали угоду про проведення Україною глибоких та повних реформ, необхідних для приєднання до ЄС та НАТО» (Bernández L. F.), та у грудні 2021 року, коли «відбулися переговори між Росією та США, на яких Путін вимагав гарантій безпеки, серед яких головна – відмова України від вступу в НАТО та збереження нейтралітету»¹⁴. Попри те, що Путін «безсумнівно, відповідальний за початок агресивної війни проти України»¹⁵, також і сукупність цих факторів, як вважає Луїс Феліу Бернардес, посприяла його вторгненню в Україну в лютому 2022 року.

Питання можливого «нейтралітету України» порушує й іспанська газета *El País*. До прикладу, у тексті французького філософа та соціолога Едгара Моріна йдеться про те, що закінчення цієї війни, можливо, визначиться «угодою, яка б гарантувала нейтралітет України»¹⁶, «референдумом для визначення російськомовних регіонів Донбасу»¹⁷ та особливим статусом Криму.

Тема провини та зацікавлення НАТО/ЄС війною. Варто зазначити, що у матеріалах, опублікованих в газетах *La Razón* та *El País*, звучить ще один наратив, за допомогою якого, зокрема, й російська пропаганда нерідко намагається виправдати своє вторгнення в Україну: «*війну спровокували ЄС та НАТО*». У своїй публікації про нейтралітет України Едгар Морін не заперечує, що «Україна є жертвою Росії»¹⁸, однак вважає також, що Україна – жертва погіршення відносин між Росією та США через «розширення» НАТО.

Схожої риторики дотримуються й у багатьох інших іспанських медіа. Зокрема, в опублікованому в газеті *El Periódico* виступі іспанського дипломата Хорхе Дескальєра порушено тему зацікавленості США у початку та продовженні цієї війни. Варто зазначити, що у своєму матеріалі автор не заперечує героїзм українського народу і підтримує його прагнення боротися до останнього російського солдата, однак наголошує на тому, що тривалість цієї війни більшою мірою залежить саме від США. Він також підкреслює, що США не стільки прагнуть допомогти Україні, скільки хочуть «послабити Росію, випробувати нову зброю та продавати газ європейцям за ціною золота»¹⁹.

Інтернет-видання *El Diario* теж пропагує проросійську думку про зацікавлення американців у продовженні цієї війни. Зокрема, професор та письменник Еміліо Діас

¹² Ibid.

¹³ Ibid.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Morin, E. (2022), “Escalada y hundimiento”, *El País*, 8 de mayo, disponible en: <https://elpais.com/opinion/2022-05-08/escalada-y-hundimiento.html>

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Descallar, J. (2022), “Antes creíamos que...”, *El Periódico*, 2 de octubre, disponible en: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20221002/guerra-ucrania-creiamos-articulo-jorge-dezcallar-76422440>

Міранда у своїй статті пише, що президент України Володимир Зеленський нібито «кориться англо-американському диктату»²⁰ і додає, що, якби не інтереси американців, війна тривала б декілька тижнів. Він загалом вважає, що «російсько-український конфлікт з самого початку виник під керівництвом США»²¹. І, що найбільш цікаво, каже, що з перших днів війни американці «розгорнули кампанію дезінформації, у якій всі дії росіян були злочинними»²², а дії українських солдатів – «героїчними та переможними»²³.

Однак, у деяких газетах є матеріали, де журналісти висловлюють протилежну точку зору. Наприклад, автор Мігель Пуїг на сторінках *La Vanguardia* навпаки стверджує, що так зване «**розширення НАТО**» не є справжньою та основною причиною вторгнення РФ. Він зазначає, що захисники цієї позиції «мають рацію, коли звинувачують Захід у провокації Росії, пропонуючи Україні членство в НАТО»²⁴, однак наголошує, що «вони не мають рації, коли стверджують, що вторгненню можна було запобігти, відмовившись від його розширення»²⁵. Навпаки, на думку публіциста, Росія не напала б на Україну, якби та була у НАТО раніше.

Більш тверду позицію висловлює професор логіки та філософії науки Франциско Родрігес Консуегра у публікації на сторінках *El Diario*, абсолютно не погоджуючись з перекладанням провини за війну на США чи НАТО. Він зазначає, що такі звинувачення найчастіше лунають з уст «лівих», і нагадує, що війна почалася з російського вторгнення, а отже – і її винуватцем є саме Путін. Відтак, він заперечує, думку про те, що без так званого «розширення НАТО не було б умов для вторгнення»²⁶. Також автор розмірковує про закиди цих лівих сил на адресу українського уряду, який начебто відмовився виконувати Мінські угоди, що також нібито могло стати причиною цієї війни. «Найбільше в тому, щоб Мінськ не виконувався, був зацікавлений Путін: він не хотів погоджуватися лише на невеликий «шматок» Донбасу. Шукаючи підстави для вторгнення, він продемонстрував свій справжній намір: окупувати, як мінімум, увесь Донбас»²⁷, – підкреслює Франциско Родрігес Консуегра.

У газеті *El Mundo* публіцисти теж не підтримують думку про те, що саме розширення НАТО стало причиною російської агресії. У одному зі своїх матеріалів історик та економіст Габріель Тортеля наголошує на тому, що, навпаки, сама Росія є «причиною недавнього розповсюдження філій НАТО»²⁸. Він пише, що «звинувачення жертви завершується виправданням агресора»²⁹ та зауважує, що ця війна «

²⁰ Miranda, E.D. (2022), "La guerra en Ucrania debilita a Europa", *El Diario*, 18 de octubre, disponible en: https://www.eldiario.es/canariasahora/canarias-opina/fsdfds_1_9632000.html

²¹ Ibid.

²² Ibid.

²³ Ibid.

²⁴ Puig, M. (2022), "Realismo en Ucrania", *La Vanguardia*, 15 de marzo, disponible en: <https://www.lavanguardia.com/internacional/20220315/8124859/realismo-ucrania.html>

²⁵ Ibid.

²⁶ Consuegra, F.R. (2022), "¿Quién tiene la culpa de la guerra de Ucrania?", *El Diario*, 19 de septiembremre, disponible en: https://www.eldiario.es/opinion/tribuna-abierta/culpa-guerra-ucrania_129_9543906.html

²⁷ Ibid.

²⁸ Tortella, G. (2022), "Culpar a la víctima", *El Mundo*, 4 de mayo, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/2022/05/04/62702df3fdddf4b228b45c7.html>

²⁹ Ibid.

боротьбою між демократією та тиранією»³⁰. Україна, за його словами, «одноосібно стала на захист демократії»³¹.

Тема відмови України від Криму, Донеччини та Луганщини. «Україна має відмовитись від Криму, Донеччини та Луганщини» – це ще одна ідеологема, яка збігається з риторикою російських пропагандистів, але, на жаль, трапляється й на шпальтах іспанських видань. Наприклад, іспанський публіцист Александре Мунс Рубіоль у своєму дописі на сторінках *La Razón* пропонує українцям «задня миру» та за умов ймовірного застосування Путіним тактичної ядерної зброї відмовитись від Криму та окупованих Росією східних областей. Свої слова він аргументує тим, що «Крим Україні передав Микита Хрущов у 1954 році»³², а «його жителі на 65% це етнічні росіяни»³³ і вони «щиро хочуть бути частиною Росії»³⁴. Використовуючи такі аргументи, які мають абсолютно прокремлівський генезис, автор підриває цілісність України та виправдовує анексію Криму й окупацію Донецької та Луганської областей.

Тема провини росіян. Хто відповідальний за цю війну насправді? Лише Путін чи все ж таки увесь російський народ? Деякі іспанські публіцисти вважають, що **Путін – це не Росія, а отже росіяни взагалі не повинні відповідати за діяльність свого президента**. Зокрема, газета *La Razón* обурюється русофобією, що стала наслідком військового вторгнення Росії в Україну. «Побічним ефектом вторгнення в Україну стала поява тривожної течії русофобії»³⁵, – пише редактор видання Франциско Мархуенда в одній зі своїх статей. І додає, що це «безглуздя, тому що цілий народ не може відповідати за дії своїх лідерів, тим більше – коли ним керує авторитарний режим»³⁶. За словами журналіста, росіяни – це «велика нація із захопливою історією та яскравою культурою»³⁷, утім, відмовитися від русофобії – «не означає применшити критику величезної жорстокості армії загарбників і демонстрації нашого неприйняття агресії Путіна»³⁸.

Водночас цікаво й те, що у більш ранній публікації редактор газети Франциско Мархуенда, навпаки, погоджується з тим, що росіяни відповідальні за цю війну. Зокрема, він пише: «Варто пам'ятати, що це не лише Путін, тому що на цей момент здається очевидним, що він має велику підтримку, яка навіть зростає, якщо він перемає»³⁹. Та, як бачимо, упродовж кількох тижнів думка редактора суттєво змінилася.

Наратив про те, що російський народ не винен у війні, яку розпочав Володимир Путін проти України, шириться й у щоденнику *El Periódico*. У своєму редакційному

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid.

³² Rubiol, A.M. (2022), “Una estrategia económica y diplomática occidental ante la escalada de Vladimir Putin”, *La Razón*, 6 de octubre, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20221007/cagsste6graqlc4f5x6nkljqdm.html>

³³ Ibid.

³⁴ Ibid.

³⁵ Marhuenda, F. (2022), “El despropósito de la rusofobia”, *La Razón*, 7 de abril, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220407/rjctst4sbgvgklk7xujjc4ug3s4.html>

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid.

³⁹ Marhuenda, F. (2022), “La destrucción de Ucrania”, *La Razón*, 21 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220322/qbczy55h2fcjtb532r6q62d4wa.html>

матеріалі автори газети пишуть, що реакція світової громадськості на окупацію президентом РФ суверенної держави логічна, утім це не має «підживлювати упередження щодо російського народу, начебто він відповідальний за варварство, яке діється в Україні»⁴⁰, оскільки росіяни, на думку редакції, не відповідають за це.

Каталонська газета *La Vanguardia* теж публікує тексти з цим наративом. Наприклад, заступник редактора Мігель Моліна обурюється «тривожним поширенням ознак неприйняття всього, що стосується Росії»⁴¹. Він вважає, що є сенс бойкотувати російських зірок чи культурних установ, які підтримують політику Кремля, але «немає сенсу вимагати від інших артистів публічно ненавидіти президента, якщо це загрожує їхній безпеці та безпеці їхніх родин»⁴². Автор пише, що росіяни є також «жертвами», хоча й не такою мірою, як «оточені мариупольці, харків'яни та кияни»⁴³.

А ось на шпальтах видання *El Mundo* автори, навпаки, розмірковують, **чи до- речно називати російське вторгнення «путінською війною»**. Зокрема, у своїй публікації професорка міжнародного права Араселі Мангас Мартін каже, що «це не приватна діяльність Путіна»⁴⁴, а теж «історична відповідальність російського народу»⁴⁵. Вона порівнює цю війну з війною Гітлера та зазначає, що тоді він теж був «не єдиним лиходієм у тій трагедії»⁴⁶.

Тема сенсовності боротьби українців. У деяких своїх текстах іспанські публіцисти також висловлюють **сумніви щодо перемоги України**. Наприклад, автор газети *20 minutos* Дієго Карседо у своєму матеріалі⁴⁷, з одного боку, засуджує військову агресію Путіна, але водночас схиляє своїх читачів до думки, що боротьба українців проти цієї агресії не має сенсу. Зокрема, він пише, що попри свою непохитність український народ здійснює «марний героїзм»⁴⁸, оскільки військова перевага та впертість президента держави-агресора зробить саме його переможцем.

У публікаціях ранкового часопису *El Periódico* також читаємо суперечливі тези. Зокрема, у одній з редакційних статей журналісти називають віру українців в перемогу пропагандою. Редакція пише: «... ані Росія неспроможна досягти прогнозованого успіху 24 лютого, ані Україна не може вірити в остаточну перемогу, хоча пропаганда згадує про це як про щось, що їй доступно»⁴⁹ та додає, що «чим довше триватиме війна, тим більше спустошення, більші ризики ескалації і більша економічна руїна»⁵⁰.

⁴⁰ Editorial (2022), “Ni rusofobia ni rusofilia”, *El Periódico*, 6 de marzo, disponible en: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20220306/editorial-guerra-ucrania-rusofobia-rusofilia-13331383>

⁴¹ Molina M. (2022), “Vetar nuestra propia cultura”, *La Vanguardia*, 21 de marzo, disponible en: <https://www.lavanguardia.com/opinion/20220321/8139489/vetar-nuestra-cultura.html>

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Mangas Martin, A. (2022), “Ucrania, guerra sin cuartel”, *El Mundo*, 22 de abril, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/2022/04/21/62613233fc6c834c6f8b4597.html>

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Carsedo, D. (2022), “Putin no desiste”, *20 minutos*, 14 de marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/diego-carcedo-putin-no-desiste-20220314-4969946/>

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Editorial (2022), “La caída de Mariúpol no cambia la Guerra”, *El Periódico*, 18 de mayo, disponible en: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20220518/editorial-caida-mariupol-guerra-ucrania-13671746>

⁵⁰ Ibid.

Тема європейської кризи, яку спричинила війна в Україні. В іспанському інфополі також часто розмірковують про економічні наслідки війни для Європи. Низка публіцистів просуває наратив про те, що *Європа теж страждає від війни*. Наприклад, у ще одній своїй статті, автор видання *20 minutos* Дієго Карседо стверджує: третя світова війна розпочалась. На його думку, від неї страждають не лише українці, «які не перестають рахувати загиблих та збитки»⁵¹, а й увесь світ.

Ще один колумніст, доктор економічних наук в Інтернет-університеті UNIR та LLYC, Іньякі Ортега, у своїй публікації на шпальтах *20 minutos* також згадує про економічні проблеми, спричинені війною та констатує, що вторгнення вже торкнулося не лише України. За його словами, європейці та іспанці вже зіштовхнулись з війною «на порожніх полицях супермаркету, у рахунку за електроенергію, який не перестав зростати»⁵² чи «заправляючи бак свого автомобіля і з недовірою виявляючи, що він коштує на 20 євро більше»⁵³.

А ось щоденник *El Correo*, навпаки, вважає, що *найбільшою жертвою російського вторгнення є не Європа, яка переживає економічну кризу, а Україна*. «...ми в безпеці, поки за 3000 кілометрів і менше є люди, які бояться гіршого і водночас готові відстояти свою гідність...»⁵⁴, – йдеться у одній із редакційних статей.

Тема сміливості Президента України. Чимало матеріалів на сайтах провідних іспанських газет присвячено Володимирі Зеленському. У всіх звучить наратив про те, що *він – новітній символ боротьби*. Наприклад, публіцистка видання *La Razón* Росіо Коломер висловлює свою прихильність українському Президенту. Вона зауважує, що Путін недооцінив рішучість цього лідера і саме це стало «однією з його найбільших помилок»⁵⁵. За словами Росіо Коломер, героїчне рішення Володимира Зеленського залишитись в Києві, попри усі загрози та попередження американської розвідки, колосально вплинуло на подальший розвиток подій в Україні.

Журналістка газети *20 minutos* Крістіна Гарсія Рамос теж називає Володимира Зеленського символом героїчного опору. Вона нагадує про акторське минуле Президента України і зазначає, що зараз він отримав роль свого життя. «Кожен актор мріє про ту мить, коли йому запропонують роль його життя, ту, яка здається йому спеціально створеною, роль, з якою він увійде в історію. Цю роль Зеленський отримав, коли відклав акторську кар'єру. Як Президент України в ці трагічні моменти він став, як кіногерой, символом опору, мужньо захищаючи свою країну та її незалежність»⁵⁶, – пише вона.

Тема порівняння Путіна зі Сталіним та Гітлером. Якщо публікації про Володимира Зеленського в іспанських газетах здебільшого мають позитивний характер,

⁵¹ Carsedo, D. (2022), “La III Guerra Mundial”, *20 minutos*, 2 de mayo, disponible en: <https://www.20minutos.es/noticia/4993554/0/diego/>

⁵² Ortega, I. (2022), “La guerra, nuestra Guerra”, *20 minutos*, 21 de marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/noticia/4973578/0/inaki-ortega-guerra-nuestra-guerra/>

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Editorial (2022), “Derrotar al Kremlin”, *El Correo*, 2 de abril, disponible en: <https://www.elcorreo.com/opinion/editoriales/derrotar-kremlin-20220402214556-nt.html>

⁵⁵ Colomer, R. (2022), “La forja de un líder”, *La Razón*, 31 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220401/ngbi3amyina6fmzm6vpvosvuta.html>

⁵⁶ Ramos, C.G. (2022), “El papel de su vida”, *20 minutos*, 4 de Marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/el-papel-de-su-vida-20220304-4965738/>

то російського самодержця, звісно ж, навпаки – згадують без доброго слова. Зокрема, **порівнюють злочини Путіна зі злочинами найкривавіших диктаторів ХХ століття**. Автор видання *ABC* Ферран Гаррідо вважає його дії схожими на дії Адольфа Гітлера та Йосипа Сталіна. У своєму дописі він підкреслює, що «Путін несе у своїх надрах жовч найгірших тиранів в історії»⁵⁷ та зазначає, що Путін, як і Сталін, мріє «про розширення кордонів Великої Росії»⁵⁸. Водночас, на думку автора, Путін, як і Гітлер, є прихильником однієї теорії – окупувати території, щоб приєднати їх до імперії.

У газеті *El Mundo* публіцист Габріель Тортелья звертається до Володимира Путіна особисто у форматі «листа». «Через ваше злочинне вторгнення в Україну з порушенням найелементарніших норм міжнародного права вас часто порівнюють з Адольфом Гітлером. Паралель не помилкова. Ви обидва – диктатори з манією величі, на межі психозу, для яких людське життя не має жодної цінності»⁵⁹, – пише він. Варто зауважити, що автор називає Путіна найкривавішим диктатором Росії з часів Сталіна, і водночас пише, що, окрім нього, «усі інші комуністичні диктатори були поміркованими та відповідальними людьми»⁶⁰.

Тема всебічної підтримки України та постачання їй зброї. Чимало публікацій іспанських видань поширюють наратив про **важливість підтримки України**. *El Correo* в одному з редакційних матеріалів пише про те, що повномасштабна війна Росії проти України «створює новий світовий порядок»⁶¹ і саме її завершення визначить його подальший вигляд. На думку публіцистів видання, західні демократії не повинні полишити українців напризволяще, тому що вони не лише ведуть боротьбу за спільну свободу, а й протистоять злу, яке у разі своєї перемоги визначить майбутнє Європи.

Питання допомоги Заходу Україні висвітлює й газета *El Mundo*. Так, у статті авторства геополітичного експерта Еміліо Ламо де Еспіноса йдеться про те, що «Захід не тільки може втрутитися, а й повинен»⁶².

Він нагадує, що на це є кілька причин. Перша – Будапештський меморандум 1994 року, який зобов'язав США, Великобританію та Росію (яка свої зобов'язання порушила) стати гарантами безпеки України в обмін на відмову України від ядерної зброї. Друга – Євромайдан 2013 року, під час якого українці висловили своє бажання бути у складі ЄС. Третью причиною, на його думку, є те, що російське вторгнення це «наслідок (безвідповідальної?) обіцянки Буша у 2008 році про вступ України (і Грузії) до НАТО»⁶³, яка так і не стала реальністю.

А ось журналіст видання *ABC* Хосе Марія Карраскаль у своєму матеріалі висловлює свою позицію про взаємозв'язок між допомогою Заходу і перемогою Укра-

⁵⁷ Garrido, F. (2022), “Guerra nuclear”, *ABC*, 24 de septiembre, disponible en: <https://www.abc.es/espana/comunidad-valenciana/ferran-garrido-guerra-nuclear-20220924191759-nt.html>

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Tortella, G. (2022), “Gracias, ‘tovarich’ Putin”, *El Mundo*, 15 de Marzo, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/2022/03/15/622f521cfdddfcd578b4599.html>

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Editorial (2022), “Unidos frente al mal”, *El Correo*, 6 de marzo, disponible en: <https://www.elcorreo.com/opinion/editoriales/unidos-frente-20220306221913-nt.html>

⁶² Lamo E. de Espinosa, (2022), “Pensando al borde del horror”, *El Mundo*, 10 de marzo, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/columnistas/2022/03/09/622886ae21efa07f318b457e.html>

⁶³ Ibid.

їни. Він наголошує на тому, що неможливо «виграти вічну війну проти людей, які бажають захищати себе»⁶⁴, але наголошує на тому, що українці зможуть стати переможцями лише завдяки американській та європейській допомозі.

Утім, в іспанських друкованих та інтернет-медіа є й протилежні до цього наративи. Наприклад, нерідко у текстах трапляються тези про те, що **Україні не потрібно постачати зброю**. Це, на думку деяких іспанських публіцистів, не сприятиме закінченню війни, а навпаки зробить її тривалою. Зокрема, у своїй статті в газеті *20 minutos* Хуліо Родрігес зазначає, що така допомога лише «підігріє та затягне конфлікт»⁶⁵, адже «зброя веде вогонь і вона ніколи не буде системою для придушення вогню»⁶⁶. Продовження війни, за його словами, означатиме «величезну ціну життя та втрати, які неможливо компенсувати ярликами “героїчної поведінки” та “гуманітарної допомоги”»⁶⁷. Натомість Хуліо Родрігес наголошує на тому, що «пріоритетним інструментом для закінчення війни є переговори, діалог та дипломатія»⁶⁸.

Схожа думка простежується у матеріалі дослідника Центру вивчення миру Delàs Алехандро Позо Маріна на сторінках *El Diario*. Він зазначає, що «важливо зупинити війну, а не годувати її»⁶⁹, і саме тому постачання зброї в Україну задля досягнення миру є ознакою безвідповідальності Європи. Окрім того, автор пише, що Україна й сама виробляє багато зброї та експортує її, а також стверджує, що Україна є одним із найактивніших постачальників нелегальної зброї у світі. Це, на його думку, має насторожити іспанців та європейців, оскільки немає гарантій того, що «надіслані «наступальні військові матеріали» не призведуть до вбивства людей під час інших збройних конфліктів»⁷⁰.

Тема членства України в ЄС. Також деякі іспанські колумністи пишуть, що **Україна заслуговує на те, щоб вступити до Європейського Союзу**. Візьмемо до уваги статтю британського історика та публіциста Тімоті Гартон у газеті *El País*, де він перелічує кілька вагомих причин для вступу України до ЄС. По-перше, за його словами, окрім того, що це «стратегічний вибір для Європи в цілому»⁷¹, Україна на це ще й заслужила. По-друге, він підкреслює, що «прагнення України приєднатися до ЄС не виникло вчора»⁷². Автор нагадує читачам про Помаранчеву революцію 2004 року, під час якої було так багато європейських прапорів, що такого він «ніколи не бачив у жодній столиці ЄС»⁷³. Потім він згадує Революцію Гідності та повномасштабне вторгнення, які підтвердили «цю рішучу волю українського народу»⁷⁴.

⁶⁴ Carrascal, J.M. (2022), “La guerra de las ilusiones”, *ABC*, 2 de junio, disponible en: https://www.abc.es/opinion/abci-jose-maria-carrascal-guerra-ilusiones-202206022344_noticia.html

⁶⁵ Rodrigues, J. (2022), “La guerra, fracaso de la política”, *20 minutos*, 10 de marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/julio-rodriguez-guerra-fracaso-politica-20220310-4968402/>

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Marín, A. P. (2022), “Los problemas de enviar armas a Ucrania”, *El Diario*, 4 de marzo, disponible en: https://www.eldiario.es/opinion/tribuna-abierta/problemas-enviar-armas-ucrania_129_8799822.html

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Garton, A.T. (2022), “La bienvenida a Ucrania, nuevo capítulo en la UE”, *El País*, 20 de junio, disponible en: <https://elpais.com/opinion/2022-06-20/la-bienvenida-a-ucrania-nuevo-capitulo-en-la-ue.html>

⁷² Ibid.

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Ibid.

Перспективи подальших досліджень цієї теми полягають у необхідності вивчення особливостей висвітлення повномасштабного вторгнення РФ в Україну в іспанському медіапросторі. Оскільки війна ще триває, результати цієї та наступних наукових праць можуть бути корисними для формування подальшого напрямку інформаційної політики України за кордоном, а зокрема – в Іспанії.

Висновки. Аналіз матеріалів, опублікованих у провідних виданнях Іспанії засвідчив доволі неоднозначну позицію публіцистів стосовно повномасштабної війни в Україні. З одного боку, вони засуджують агресію президента РФ Володимира Путіна та захоплюються мужністю українського народу. Водночас вони нерідко використовують ідеологеми, близькі до проросійських. Час від часу поєднання проросійських, проукраїнських та нейтральних наративів простежуються не лише в межах певного видання, а й у межах одного журналістського тексту.

Таким чином, у результаті дослідження ми окреслили **8 найближчих до проросійської (або ж нейтральної) візії тез**: українці та росіяни – братні народи; Україна повинна прийняти нейтралітет; Україна має відмовитись від Криму та Донбасу; війну спровокували ЄС та НАТО; Путін – це не Росія, росіяни не винні у цій війні; боротьба українців не має сенсу, Україна не перемаже; Європа теж страждає від війни; Україні не потрібно постачати зброю. **Серед найбільш проукраїнських меседжів ми виокремили 7 таких**: війну спровокувала агресія Путіна, а не дії ЄС та НАТО; росіяни мають відповідати за цю війну; українці, а не європейці – найбільші жертви війни; Володимир Зеленський – символ боротьби; Путін – новий Сталін і Гітлер; Україну потрібно всебічно підтримувати; Україна заслуговує на те, щоб бути в ЄС.

Також важливо зрозуміти, що іспанський медіапростір усе ще залишається дещо вразливим стосовно російської пропаганди. Чому так? По-перше, рупори Кремля ще задовго до повномасштабного нападу здійснювали пропагандистську діяльність поза межами РФ, викидаючи в інфопростір країн Заходу антиукраїнські меседжі. Вочевидь, тоді іспанські медіа черпали їх навіть не замислюючись, бо банально не хотіли розбиратися в особливостях суспільно-політичної ситуації в географічно віддаленій Україні. Окрім того, варто звернути увагу й на специфіку партійно-політичної системи Іспанії. Наприклад, у ній досі існує проросійське політичне лобі (партія «Podemos» чи Комуністична партія Іспанії), яке також може здійснювати вплив на інформаційну політику та позицію деяких авторів. Зокрема, зараз ці партії активно виступають проти надання військової допомоги Україні. А теза про припинення постачання Україні зброї звучить в іспанських виданнях доволі часто.

Однак, порівняно з 2014 роком, тенденції в іспанському медіапросторі таки змінилися у проукраїнський бік. Передовсім ознакою цього є більш тверда позиція публіцистів стосовно висвітлення війни в Україні. Тепер вони не називають її «громадянською», не плутають ролі «жертви» та «агресора», не звинувачують в усьому «українських націоналістів». А навпаки – захоплюються героїзмом українського народу та засуджують дії російського президента. Стосовно певних проросійських ідеологем – зараз вони стали слабкими та вже не здатні здійснювати такий значний вплив на європейське суспільство, як раніше.

REFERENCES

1. Bassets, L. (2014), “Dura Ucrania, *El País*”, 4 de mayo, disponible en: https://elpais.com/internacional/2014/05/07/actualidad/1399486552_633336.html?outputType=amp
2. Bernándes, L. F. (2022), “Encontrar el camino para el fin de hostilidades en Ucrania”, *La Razón*, 25 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220326/kksuqe7d5jbcvfkypmrgknum5i.html>
3. Carrascal, J.M. (2022), “La guerra de las ilusiones”, *ABC*, 2 de junio, disponible en: https://www.abc.es/opinion/abci-jose-maria-carrascal-guerra-ilusiones-202206022344_noticia.html
4. Carsedo, D. (2022), “La III Guerra Mundial”, *20 minutos*, 2 de mayo, disponible en: <https://www.20minutos.es/noticia/4993554/0/diego/>
5. Carsedo, D. (2022), “Putin no desiste”, *20 minutos*, 14 de marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/diego-carcedo-putin-no-desiste-20220314-4969946/>
6. Colomer, R. (2022), “La forja de un líder”, *La Razón*, 31 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220401/ngbi3amyina6fmzm6vpvosvuta.html>
7. Colomer, R. (2022), “Putin desesperado”, *La Razón*, 22 de septiembre, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220923/s44das3cefckvdsmdjzfkf54yk4.html>
8. Consuegra, F.R (2022), “¿Quién tiene la culpa de la guerra de Ucrania?”, *El Diario*, 19 de septiembre, disponible en: https://www.eldiario.es/opinion/tribuna-abierta/culpa-guerra-ucrania_129_9543906.html
9. Delicado, M M. Análisis del nivel de objetividad en el tratamiento del conflicto de Ucrania en la prensa Española: El caso de *El País*, *ABC* y *La Vanguardia*, 2015.
10. Descallar, J. (2022), “Antes creíamos que...”, *El Periódico*, 2 de octubre, disponible en: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20221002/guerra-ucrania-creiamos-articulo-jorge-dezcallar-76422440>
11. Editorial (2022), “Derrotar al Kremlin”, *El Correo*, 2 de abril, disponible en: <https://www.elcorreo.com/opinion/editoriales/derrotar-kremlin-20220402214556-nt.html>
12. Editorial (2022), “La caída de Mariúpol no cambia la Guerra”, *El Periódico*, 18 de mayo, disponible en: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20220518/editorial-caida-mariupol-guerra-ucrania-13671746>
13. Editorial (2022), “Ni rusofobia ni rusofilia”, *El Periódico*, 6 de marzo, disponible en: <https://www.elperiodico.com/es/opinion/20220306/editorial-guerra-ucrania-rusofobia-rusofilia-13331383>
14. Editorial (2022), “Unidos frente al mal”, *El Correo*, 6 de marzo, disponible en: <https://www.elcorreo.com/opinion/editoriales/unidos-frente-20220306221913-nt.html>
15. Garrido, F. (2022), “Guerra nuclear”, *ABC*, 24 de septiembre, disponible en: <https://www.abc.es/espana/comunidad-valenciana/ferran-garrido-guerra-nuclear-20220924191759-nt.html>
16. Garton, A.T. (2022), “La bienvenida a Ucrania, nuevo capítulo en la UE”, *El País*, 20 de junio, disponible en: <https://elpais.com/opinion/2022-06-20/la-bienvenida-a-ucrania-nuevo-capitulo-en-la-ue.html>
17. Hernández, A. (2022), “Primavera en Ucrania”, *La Razón*, 7 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220308/smmpo3feifbmtpgvyrqn5h6fve.html>

18. Lamo E. de Espinosa, (2022), “Pensando al borde del horror”, *El Mundo*, 10 de marzo, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/columnistas/2022/03/09/622886ae21efa07f318b457e.html>
19. Maizkurrena, M. (2022), “La Guerra”, *El Correo*, 2 de marzo, disponible en: <https://www.elcorreo.com/opinion/columnas/guerra-20220302214122-nt.html>
20. Mangas, Martin A. (2022), “Ucrania, guerra sin cuartel”, *El Mundo*, 22 de abril, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/2022/04/21/62613233fc6c834c6f8b4597.html>
21. Marco, J. M. (2014), “La Buena conciencia”, *La Razón*, 3 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/columnistas/la-buena-conciencia-KX5743963/>
22. Marhuenda, F. (2022), “El despropósito de la rusofobia”, *La Razón*, 7 de abril, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220407/rjcs4sbgvglk7xujjc4ug3s4.html>
23. Marhuenda, F. (2022), “La destrucción de Ucrania”, *La Razón*, 21 de marzo, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20220322/qbczy55h2fcjtb532r6q62d4wa.html>
24. Marín, A. P. (2022), “Los problemas de enviar armas a Ucrania”, *El Diario*, 4 de marzo, disponible en: https://www.eldiario.es/opinion/tribuna-abierta/problemas-enviar-armas-ucrania_129_8799822.html
25. Miranda, E.D. (2022), “La guerra en Ucrania debilita a Europa”, *El Diario*, 18 de octubre, disponible en: https://www.eldiario.es/canariasahora/canarias-opina/fsdfds_1_9632000.html
26. Molina, M. (2022), “Vetar nuestra propia cultura”, *La Vanguardia*, 21 de marzo, disponible en: <https://www.lavanguardia.com/opinion/20220321/8139489/vetar-nuestra-cultura.html>
27. Morin, E. (2022), “Escalada y hundimiento”, *El País*, 8 de mayo, disponible en: <https://elpais.com/opinion/2022-05-08/escalada-y-hundimiento.html>
28. Ortega, I. (2022), “La guerra, nuestra Guerra”, *20 minutos*, 21 de marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/noticia/4973578/0/inaki-ortega-guerra-nuestra-guerra/>
29. Puig, M. (2022), “Realismo en Ucrania”, *La Vanguardia*, 15 de marzo, disponible en: <https://www.lavanguardia.com/internacional/20220315/8124859/realismo-ucrania.html>
30. Ramos, C.G. (2022), “El papel de su vida”, *20 minutos*, 4 de Marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/el-papel-de-su-vida-20220304-4965738/>
31. Rodrigues, J. (2022), “La guerra, fracaso de la política”, *20 minutos*, 10 de marzo, disponible en: <https://www.20minutos.es/opinion/julio-rodriguez-guerra-fracaso-politica-20220310-4968402/>
32. Rubiol, A.M. (2022), “Una estrategia económica y diplomática occidental ante la escalada de Vladimir Putin”, *La Razón*, 6 de octubre, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/20221007/cagsste6graqlc4f5x6nkljqdm.html>
33. Tortella, G. (2022), “Culpar a la víctima”, *El Mundo*, 4 de mayo, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/2022/05/04/62702df3fdddff4b228b45c7.html>
34. Tortella, G. (2022), “Gracias, ‘tovarich’ Putin”, *El Mundo*, 15 de Marzo, disponible en: <https://www.elmundo.es/opinion/2022/03/15/622f521cfdddffcd578b4599.html>
35. Vidal, C. (2014), “¿Qué pasa en Ucrania? (I)”, *La Razón*, 2 de febrero, disponible en: <https://www.larazon.es/opinion/columnistas/que-pasa-en-ucrania-i-EN5348987/>

FULL-SCALE PHASE OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR: SPANISH MEDIA COVERAGE (2022)

Anastasia Soroka

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str. 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: anastasia.soroka1997@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8205-9887>*

The article analyzes the peculiarities of coverage of the full-scale Russian invasion of Ukraine in the online-versions of leading Spanish print media. While studying the materials published in the “Opinión” section on the websites of such Spanish newspapers as *La Razón*, *20 minutos*, *El Periódico*, *El País*, *El Diario*, *El Correo*, *El Mundo*, *ABC* and *La Vanguardia* from February to October 2022, the main attention was paid to narratives, which are related to the war in Ukraine and which are shaping public opinion about it in Spanish society.

The methods used in the article include content analysis, comparative analysis and generalization. The publications were selected by searching the keywords “Ucrania”, and phrases “La Guerra en Ucrania”, “La Guerra en Europa” in the column “Opinión”. By using the methods of comparative analysis and generalization we outlined the main narratives and general trends of coverage of the full-scale war in Ukraine in Spanish newspapers.

Conclusions of the research: almostly in all newspapers there is the presence of double standards when neutral, pro-Ukrainian and pro-Russian narratives intersect with each other. We found out that combination of these narratives sometimes can be traced not only in a certain edition, but also in a single journalistic text.

The research is relevant because the war in Ukraine is still going on. War, which is not only on the battlefield, but also in the information front still continuing. So, it’s important to know which media are spreading pro-russian narratives and which media conversely are supporting Ukraine. The study could help Ukrainian government to understand the features of these narratives and to form the main principles of international information policy in order to resist the pro-russian ideas in the world press.

Keywords: Spanish media, *La Razón*; *20 minutos*; *El Periódico*; *El País*; *El Diario*; *El Correo*; *El Mundo*; *ABC*; *La Vanguardia*; full-scale invasion, war in Ukraine, Ukrainian question, image of Ukraine.